

L'OPINIÓ

Any V - Número 386
Preu: 10 cèntims • BARCELONA • Dumenge, 28 d'agost de 1932

CAL PREVEURE QUATRE SENTENCIES DE MORT PELS FETS DE MADRID

EL GENERAL GARCIA HERRANZ COMPLIRA LA CONDEMNACIÓ PENAL DE SANT MIQUEL DELS REIS

DESPRES DE L'INDULT, ENCARA

Després d'indultar Sanjurjo, s'ha fet molta literatura a propòsit del gest magnànim d'Alcalá Zamora, el qual convidat pel Govern a commutar al general facciós la pena de mort per la de reclusió perpètua, no podia fer altra cosa que accedir a aquesta commutació.

S'ha parlat de pietat; que la República demostrava ésser més generosa que la Monarquia; que no li calia ésser inflexible per a demostrar la seva fortitud; que era més elegant no matar ningú; i s'han omplert centenars de quartilles glosant l'excellència d'aquest gest de perdó. Molts dels que han escrit coses d'aquestes pensaven tot el contrari, sinó que no tenien el valor de la sinceritat, perquè els semblava que no feia bonic no cutitar a fer el ploraner així que la sentència terrible havia estat dictada.

Nosaltres, com a pensament del diari, i interpretant un sentiment molt estès de la massa republicana, hem dit simplement el que pensàvem; és a dir, que la sentència s'havia d'executar, sense que això volgués dir que, concedit l'indult, no l'acatem, perquè el Govern ens mereix confiança i com que no ens hem cregut mai estar en possessió de la veritat absoluta, sinó que també creiem que hi poden estar en possessió els altres, pensem que els components del Govern amb la seva sapiència i amb el seu tacte de governants hauran cregut sincerament que feien un major bé a la República evitant un afusellament.

Els mateixos diaris que havien demanat l'indult ens vénen a donar la raó amb llurs comentaris d'ara: "Bé—diuen—però que ara no ens haguem de convertir en uns professionals de la pietat". "Que el Govern pari compte i que no deixi respirar els seus enemics com respiraven fins ara, perquè no ens haguem de trobar en casos semblants." "El que cal és executar les institucions capaces d'alçar-se contra el règim." "Es qüestió de vetillar..."

Es a dir, argumenten a posteriori, de la mateixa manera que argumentava a priori el poble, quan demanava que no li hagués clemència. Perquè el poble que volia l'execució, no la volia pas deixant-se dur d'un instint de venjança, no la desitjava pas pel gust malsà de veure córrer la sang, no la demanava per embriagar-se en ella. Deien: S'ha de donar carn a la fera. No. Ni el poble és una fera ni se li ha de donar carn; ni volia sang perquè sí, ni obeïa a instints salvatges. Ahir des de l'òrgan de la F. A. I. ens qualifiquen amb el mot hiena, perquè hem exposat sense hipocresia el nostre parer favorable a l'execució; i ens ho diuen des de Solidaridad Obrera, des d'on s'ha atiat tants i tants obrers—que no tenien prou cultura per a saber comprendre que els duien enganyats—perquè es llancessin a cometre actes vandàlics en els quals havien de trobar la mort; des de Solidaridad Obrera que ha llançat tantes de vegades els obrers a fer-se matar pels màsters de la guàrdia civil per a poder, després, bastir al damunt de les víctimes esterilitment immolades, tota una campanya sentimental d'exploatació dels morts, i de coartació de la misèria i la desgràcia de les mares i les dones i les filles dels que, ells portaren, enganyats, a matar.

No. Nosaltres hem demanat que s'executés la sentència contra Sanjurjo, i amb nosaltres una gran part del poble era reacció a l'indult, perquè no ens satisfia el tracte de favor que la República ha vingut donant fins ara als generals i als monàrquics. Sanjurjo vesteix, avui, l'uniforme de presidari i sembla de moment que se li dona un tracte igual al dels altres penats, cap d'ells segurament criminal en les proporcions del general sublevat. Això ja està bé. Però és que el poble tenia amb fonament perquè n'hi havien donat motius, que l'estada del general Sanjurjo a la presó, si se li commutava la pena de mort per la de reclusió perpètua, no seria pas un càstig, fora del càstig que representa en si la privació de llibertat.

En 16 mesos de República hem vist com els generals i els aristòcrates que entraven a la presó hi feien vida de prínceps, tenien llur cella convertida en una mena de "camerino", amb ràdio, gramòla, neveres i tot el que els venia de gust. De tant en tant demanaven permís per anar a casa la manicura i els era donat "bajo palabra de honor". Quan la policia agafava un monàrquic hi demanava perdó, es deixava insultar pel detingut i el Director de la presó es posava a les seves ordres. Si algun monàrquic era dut a un vaixell, li donaven una bona cabina i cada dia li anaven a pescar llagosta perquè pogués menjar fi. Mentrestant els que des de l'altre extrem havien fet obra pertorbadora de la República, exactament com aquests generals i aquests aristòcrates, eren tractats com uns delinqüents vulgars i si tenien per presó un vaixell, n'ocupaven la bodega. El poble veia que quan agafaven un general, després de tenir-li tants miraments, el deixaven anar al cap de quatre dies. Quan la policia havia anat a mitja nit a detenir el general Barrera, aquest havia increpat els agents: —Estas no son horas de detener. I els agents li havien dit: —Perdoni. Doncs ja tornarem una mica més avançat el mati. I de tant en tant els diaris deien: —Ja veuen com es porta la República. Quina diferència amb la Monarquia. Això és elegància i cavallerositat. Avui s'ha deixat sortir a passejar el general Berenguer, perquè pogués anar a casa el dentista.

Era aquesta sensació de feblesa en l'autoritat envers els conspiradors monàrquics, el que provocava en el poble el noble desig que no es pogués repetir el cas amb aquest general facciós que havia sacrificat tretze homes, alguns d'ells innocents, amb el seu alçament, i que ara era possible que solament fos tancat a una cella pintada de nou, convertida en cambra turca, amb una bona bota del recó i un aparell de ràdio per a escoltar les emissions de tot el món i passar-se-la bé. Era la por a la mofa que el poble tenia la sensació que anaven a fer-li, la qual el decidia, desesperat, a demanar que la justícia fos inflexible. El poble desconfiava, perquè el Govern no li havia donat fins ara cap ocasió de confiar-hi cegament com ell havia volgut tenir. I si demanava l'execució de la sentència és de tant que estima la República. Ara, si al poble se li dona la sensació que els generals que han delinquit compliran llur pena exactament com la compleix, sense tracte de preferència, aquell que ha foradat el ventre d'un altre home o el que ha sortit a atracar pistola en mà al revoli d'una carretera, el poble no desitja cap pena de mort, endut de cap sadisme, perquè no té pas set de sang.

Azaña havia suprimit les castes. D'un cop de ploma havia passat a la història allò que en la vida del país, els militars fossin d'una casta superior,

La República ha d'assegurar-se que no quedi dintre dels quadros dels seus funcionaris ni un sol home que la difami. Els difamadors de l'Estat republicà no són dignes de cobrar de la República

COM FOU CARRETEJAT A LA PRE-SO EL SANJURJO

Madrid, 27.—El servei de trasllat del general Sanjurjo, fou portat a cap, segons s'ha sabut, de la següent manera:

El director general de Seguretat rebé ordre que ràpidament traslladés el general Sanjurjo des de presons militars al penal del Dueso.

El senyor Menéndez, a les dotze de la nit, ordenà al comissari senyor Aparicio que amb dos agents s'establís amb un automòbil als alts de l'Hipòdrom per a efectuar un servei, no dient-li del que es tractava.

També s'ordenà que altres agents es situessin al Passeig de la Castellana, on, a una hora determinada, rebrien indicacions per a realitzar un servei.

El senyor Menéndez, acompanyat de dos amics, s'adreçà en automòbil a presons militars, i després de conferenciar amb el director, es féu càrrec del processat.

El general Sanjurjo pujà al cotxe amb el senyor Menéndez, marxant pel Passeig de Recoletos i la Castellana cap a l'Hipòdrom i marxant per la carretera de Chamartín.

Abans s'havia ordenat que el cotxe en el qual anava el senyor Aparicio i els agents, continués fins al poble de Fuencarral, on s'havia d'esperar.

En arribar el senyor Menéndez a Fuencarral féu lliurament al senyor Aparicio del processat, i a més a més li donà un sobre tancat amb la indicació expressa que no l'obris fins que s'haguessin recorregut cent quilòmetres.

Sindicat al senyor Aparicio la necessitat de no deturar-se en cap lloc ni comunicar telefònicament el pas pels pobles.

Únicament en donaria compte en arribar al penal.

Així ho féu, i a les deu del mati el senyor Menéndez comunicava als senyors Azaña i Casares Quiroga l'arribada del general Sanjurjo a Santoña.

LA COMPLICITAT DEL GODED

Madrid, 27.—La Sala Sisena del Suprem encara no ha decidit si serà sumariíssim el pròxim Consell que se segueix als encartats pels successos de Madrid.

Així que es conegui l'expedient incoat pel jutjat especial, l'esmentada Sala adoptarà una resolució sobre això.

Donat el nombre d'encartats en el mateix i l'extensió de la peça sumarial, que consta ja de dos mil folis, sembla probable que el judici es resolgui per via ordinària.

Per alguns assabentats d'aquestes qüestions, s'assegurava avui que la vista del procés no es podrà veure abans del dia 15 de setembre.

S'assegura que en el sumari apareix com a inculpat el general Gode i s'afegeix que aquest general roman isolat a presons militars i que per la seva pròpia voluntat no manté cap relació amb els altres detinguts.

El dia del judici sumariíssim assistí amb interès a la vista el fill del general Gode, que és el seu advocat defensor, el qual escoltà amb molta atenció les declaracions que es feren, per veure si en alguna apareixia el nom del seu pare.

Però aquest règim de castes continuava subsistent a les presons i a les Delegacions de Policia—qui sap si perquè algú pensava que mai està de més quedar bé i fer favors a algú que... qui sap...—. Per això el poble n. quedava satisfet sabent que Sanjurjo hauria de fer règim de presó, i en la seva desesperació per la por d'ésser objecte de burla, s'acollia a l'execució, segur que aleshores la mofa no era possible.

Que el Govern ungui ben present això i que no defraudi el poble—aquest poble disposat a donar la vida per la República—amb mesures de privilegi pels que no han de tenir-ne cap.

REVELACIONS SENSACIONALS SOBRE ELS FETS DE GRANADA

Granada, 27.—Han produït gran sensació els articles publicats en un periòdic local per l'ex-governador d'Alacant i cap del partit radical-socialista de Granada, Vicente Almagro.

Relata coses curiosíssimes dels treballs que es feren aquí per secundar l'aixecament de Madrid i Sevilla.

Diu que a darrers de juliol arribà a Granada el general González Carrasco, el qual rebé la visita de significats monàrquics, dient-los que estava encarregat de secundar un moviment.

La policia, encara que sabia tots els maneigs, no digué res al governador, el qual se n'assabentà perquè li ho comptaren alguns republicans.

El general Carrasco sortí en automòbil en direcció cap a Sevilla, tornant a Granada a primers d'agost.

El dia 10 d'agost el senyor Almagro, que havia pogut sorprendre una curiosa conversació telefònica en la qual intervenia el general Carrasco, s'assabentà que els elements monàrquics anaven a llançar-se a la sublevació aquella mateixa nit.

El senyor Almagro donà compte de tot això al governador, senyor Fernández de la Vega, el qual li encarregà que anés a detenir el general Carrasco acompanyat de diversos policies.

El senyor Almagro no pogué aconseguir-ho perquè els policies es negaren a complir les seves ordres, igual que els caps de Vigilància i Seguretat, els quals estaven als costats dels sublevats.

El general Carrasco, advertit del

que succeïa, cercà refugi en un altre domicili mentre que a diversos indrets de la població esperaven, armats de rifles i pistoles automàtiques, grups de monàrquics.

Cap al tard, el governador, senyor Fernández de la Vega i els elements republicans i socialistes tingueren l'absoluta sensació que solament eren ells els que estaven disposats a defensar el règim.

Això motivà els successos. El poble es llançà al carrer i després se situà davant la casa del comte de Guadiana, on hi hagué dos morts i nombrosos ferits.

Els grups assaltaren les armeries, emportant-se'n més de 1.200 armes de foc i immediatament començaren els incendis.

Indubtablement—diu el senyor Almagro—, l'actitud dels elements civils de l'esquerra impedí que a Granada donessin els sublevats el cop que tenien preparat.

El general Carrasco se n'anà a un "cortijo" establert al camí de Guadix, amb la creença encara que la partida no s'havia perdut.

Assabentats els republicans, es donà l'ordre d'agafar-lo, però aquell conegué aquesta decisió per un conegut monàrquic que en automòbil anà a avisar el general Carrasco.

Els encarregats de detenir-lo trobaren en el seu camí aquest monàrquic quan tornava a Granada, després d'haver avisat el general Carrasco, el qual havia fugit ja, i es creu que es refugià a Gibraltar.

Dels articles del senyor Almagro se'n desprenen grans responsabilitats per als caps de seguretat i vigilància, i per a tota la policia de Granada.

(Segueix a la pàgina 10)

ELS FUNCIONARIS QUE HAN DE REPRESENTAR LA REPUBLICA HAN D'ESSER REPUBLICANS

Un periòdic diu avui que el Govern va a emprendre una labor depuradora de tots els organismes de l'Estat.

Es possible—afegeix—que en el Consell de ministres de dimarts es dictin mesures en aquest sentit en relació amb el ministeri d'Estat.

Sembla que la reorganització perseguirà que tots els llocs d'importància, significació i representació estiguin a mans d'homes afectes al règim i compenetrats amb les seves idees.

El Govern estima que en aquests llocs destacats hi ha d'haver persones de la seva absoluta confiança, i encara que d'ençà de la implantació de la República tot el Cos diplomàtic i consular en general ha actuat amb lleialtat suficient, considera que no és això prou, ja que cal també criteris d'acord amb el que mana.

Sabem que la reorganització arribarà a les principals cancelleries espanyoles, principalment a totes aque-

lles que encara no estiguin exercides per homes compenetrats amb el règim i que no es limitarà a les primeres figures, encara que la substitució d'aquestes sigui el principal.

També arribarà a aquells llocs secundaris que a capitals estrangeres de forts nuclis de colònia espanyola o d'importants relacions amb la nostra pàtria, tenen també una interessant funció.

Les nostres principals representacions a Europa i Sud-Amèrica seran sensiblement transformades.

Sembla també que la reorganització tindrà alguna semblança amb la iniciada en els organismes de Justícia. Hi haurà, indubtablement, separacions voluntàries i forçoses. Unes i altres tenint en compte com s'ha fet en altres ministeris, que no resultin perjudicats els interessos dels que havent servit els càrrecs fidelment, el moment i la seva significació aconsellen separar-los.

La base pot ésser la mateixa aplicada en els departaments de Guerra i de Marina, però també hi haurà altres disposicions que sense ésser humilitants aconseguixin el mateix fi.

Hi ha funcionaris que pel seu bon comportament poden ésser utilíssims en una representació allunyada, i en canvi, per la seva personalitat, no és oportú mantenir-los en determinats llocs.

Així, doncs, la reforma serà feta atenent les característiques especials del departament d'Asser estrangers.